

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002144

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-06-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Большаніна Ольга Валентинівна

2. Olha V. Bolshanina

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9000-4982

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 25-07-2024

Спеціальність за освітою: 014.02 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

Місце роботи здобувача: Криворізький державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 40787802

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 54, Кривий Ріг, Криворізький р-н., 50086, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 5927

Повне найменування юридичної особи: Криворізький державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 40787802

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 54, Кривий Ріг, Криворізький р-н., 50086, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Криворізький державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 40787802

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 54, Кривий Ріг, Криворізький р-н., 50086, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35.09, 14.09.43, 18.31.17, 18.31.07

Тема дисертації:

1. Теоретико-методичні ідеї художників-педагогів у закладах мистецької освіти України першої половини ХХ століття
2. Theoretical and methodological ideas of artists-pedagogues in art education institutions of Ukraine of the first half of the twentieth century

Реферат:

1. Об'єкт дослідження – розвиток теоретичних та методичних ідей українських художників-педагогів у закладах мистецької освіти першої половини ХХ століття. Мета дослідження полягає у виявленні теоретичних ідей, узагальненні наукового й практичного досвіду мистецької освіти в педагогічній спадщині українських художників-педагогів і розкритті можливостей їх використання в сучасному освітньо-виховному просторі. Методологічна основа дослідження. Задля розкриття зазначеної проблематики дослідження використовуються сукупність таких методів: 1. загальнонаукові (теоретичні): аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, абстрагування – вивчення дослідницьких джерел, фактів, подій, а також об'єктів і явищ теоретико-методичних ідей художників-педагогів першої половини ХХ століття як цілісної історичної системи; фіксація загальних ознак і властивостей діяльності українських художників-педагогів окресленого періоду; класифікація загальних ознак конкретних груп художників-педагогів першої половини ХХ століття;

2. конкретно-наукові: системний – виявлення подій та явищ і їх чітка послідовність, які вплинули на контекст розвитку художників-педагогів; хронологічний, ретроспективний – визначення часової послідовності становлення та розвитку теоретико-методичних ідей досліджуваних художників-педагогів; порівняльно-зіставний – пошук і окреслення схожих і відмінних характеристик теоретико-методичних ідей визначених художників-педагогів; генетичний – аналіз розвитку культури в контексті першої половини ХХ століття та факторів, що вплинули на її розвиток і трансформацію; контент-аналіз – дослідження документів із чіткими та вираженими об'єктивними висновками, подальшим використанням їх результатів у дослідженні теоретико-методичних ідей художників-педагогів першої половини ХХ століття. Виокремлено і проаналізовано теоретико-методичні ідеї українських художників-педагогів зазначеного історичного періоду, серед яких: О. Архипенко, В. Гагенмейстер, М. Барсамов, О. Білоскурський, О. Богомазов, М. Бурачек, Л. Калениченко, В. Касіян, П. Ковжун, Е. Козак, С. Колос, Ф. Красицький, Ф. Кричевський, В. Ласовський, К. Малевич, А. Малюца, Ю. Михайлів, П. Мусієнко, В. Пальмов, М. Самокиш, В. Седляр, А. Середа, В. Січинський, О. Сластьон, Г. Смольський, І. Труш. Було визначено зміст їхньої науково-педагогічної діяльності та розкрито педагогічну й особистісно-творчу індивідуальність митців. Узагальнено відомості про заклади мистецької освіти, у яких працювали найбільш яскраві художники-педагоги, проаналізовано їх розвиток у визначений хронологічними межами період та особливості організації освітнього процесу; досліджено історико-мистецтвознавчий і методологічний напрямки роботи українських митців, у тому числі художників-педагогів-мігрантів, визначено їх унесок у розбудову вітчизняної мистецької освіти; виокремлено позитивні теоретичні та практичні надбання українських художників-педагогів, визначено особливості застосування ідей і концепцій митців окресленого періоду на сучасному етапі розвитку мистецької освіти; уточнено сутність понять «теоретичні» та «методичні» ідеї художників-педагогів першої половини ХХ століття, «художники-педагоги першої половини ХХ століття», «національна культура», «мистецтво», «творчість», «творчий процес», «художній образ», «композиція», «техніка і технологія», «актуалізація», «рефлексія»; уведено до обігу до цього часу мало відомі історико-мистецтвознавчі та методичні праці художників-педагогів першої половини ХХ століття; узагальнено і систематизовано методичні матеріали художників-педагогів першої половини ХХ століття, які будуть корисними у подальших наукових дослідженнях у галузі дослідження мистецької освіти в Україні. Подальшого розвитку набули окремі аспекти історії розвитку мистецької освіти та художніх закладів у першій половині ХХ століття, взявши до віdomу ідеї теоретико-методичні думок художників-педагогів та їх унесок з історико-культурологічної, педагогічної та мистецтвознавчої перспектив.

2. The object of the study is the development of the theoretical and methodological ideas of Ukrainian artists-pedagogues in art education institutions of the first half of the twentieth century. The study aims to identify theoretical ideas, generalise the scientific and practical experience of art education in the pedagogical heritage of Ukrainian artists-teachers and reveal the possibilities of their use in the modern educational space.

Methodological basis of the study. To reveal this research problem, a set of the following methods is used: 1. general scientific (theoretical): analysis, synthesis, generalisation, comparison, abstraction - study of research sources, facts, events, as well as objects and phenomena of theoretical and methodological ideas of artists-pedagogues of the first half of the twentieth century as an integral historical system; fixation of general features and properties of the activities of Ukrainian artists-pedagogues of the outlined period; classification of general features of specific groups of artists-pedagogues of the first half of the twentieth century; 2. Specific scientific: systemic - identification of events and phenomena and their precise sequence that influenced the context of the development of artists-pedagogues; chronological, retrospective - determination of the time sequence of formation and development of theoretical and methodological ideas of the studied artists-pedagogues; comparative and contrastive - search and outline of similar and different characteristics of theoretical and methodological ideas of certain artists-pedagogues; genetic - analysis of the development of culture in the context of the first half of the twentieth century and the factors that influenced its growth and transformation. The theoretical and methodological ideas of Ukrainian artists-pedagogues of this historical period are singled out and analysed, including O. Arkhyenko, V. Hahenmeister, M. Barsamov, O. Biloskurskyi, O. Bohomazov, M. Burachek, L.

Kalenychenko, V. Kasiiian, P. Kovzhun, E. Kozak, S. Kolos, F. Krasyttskyi, F. Krychevskyi, V. Lasovskyi, K. Malevych, A. Maliutsa, Yu. Mykhailiv, P. Musiienko, V. Palmov, M. Samokysh, V. Sedliar, A. Sereda, V. Sichynskyi, O. Slaston, H. Smolskyi, I. Trush. The text describes the scientific-pedagogical activity of artists and their individuality. It summarises information about art education institutions where prominent artist-pedagogues worked, analyses their development within a defined period, and examines the organisation of the educational process. The study examined the historical, artistic, and methodological approaches of Ukrainian artists, including migrant artist-teachers, and their contribution to the development of national art education. The research identified the positive theoretical and practical contributions of Ukrainian artist-pedagogues. It determined the peculiarities of applying the ideas and concepts of artists from that period in modern art education. The fragment discusses the theoretical and methodological ideas of artist-pedagogues from the first half of the 20th century, focusing on national culture, art, creativity, the creative process, artistic image, composition, technique, technology, updating, and reflection. Previously unknown historical and artistic works and methodical materials created by artist-pedagogues during the first half of the 20th century have been made available. These materials have been summarised and systematised, providing valuable resources for future research in the field of art education in Ukraine. Certain aspects of the history of art education and art institutions in the first half of the twentieth century were further developed, taking into account the ideas of theoretical and methodological thoughts of artists and teachers and their contribution from historical, cultural, pedagogical, and art historical perspectives.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Большаніна О. В. Стан мистецьких закладів освіти в Україні періоду українізації. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*. 2022. Вип. 3-4. С. 15-20.
- Большаніна О. В. Прогресивні думки художників-педагогів першої половини ХХ століття щодо методичних аспектів творчих пошуків роботи із натурою. Гуманізація навчально-виховного процесу. 2022. Вип. 2 (102). С. 63-71.
- Большаніна О. В. Внесок художників-мігрантів у розвиток мистецької освіти першої половини ХХ століття. *Естетика і етика педагогічної дії*. 2023. Вип. 28. С. 160-173.
- Большаніна О. В. Актуальні тенденції розвитку мистецької освіти в Україні. *KELM*. 2023. Вип. 7 (59). С. 3-9.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U102693

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гаманюк Віта Анатоліївна

2. Vita A. Hamaniuk

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3522-7673

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Криворізький державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 40787802

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 54, Кривий Ріг, Криворізький р-н., 50086, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Урсу Наталія Олексіївна

2. Nataliya O. Yrsy

Кваліфікація: д.мист., професор, 26.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2660-2144

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Код за ЄДРПОУ: 02125616

Місцезнаходження: вул. Огієнка, буд. 61, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Павельчук Іванна Андріївна

2. Ivanna A. Pavelchuk

Кваліфікація: д. мист., доц., 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7471-1679

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесенський узвіз, буд. 20, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ейвас Лариса Феліксівна

2. Larysa F. Eivas

Кваліфікація: к. пед. н., доцент, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6718-8464

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Криворізький державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 40787802

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 54, Кривий Ріг, Криворізький р-н., 50086, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Красюк Ірина Олександрівна

2. Iryna O. Krasiuk

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6718-739X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Криворізький державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 40787802

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 54, Кривий Ріг, Криворізький р-н., 50086, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кучер Світлана Леонідівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кучер Світлана Леонідівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Данченко Тетяна Сергіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна